

10445

1381 juli 8

Nyköping

Anund Jonsson, kungsdombhavande på drotsen i Sverige Bo Jonssons vägnar, och Peter Djäken, underlagman i Södermanland på riddaren Knut Karlssons vägnar, tillkännager att ärlig man Ragvald Nilsson på räfstetinget i Nyköping med allmogen i Rönö härad kärade att herr Erik Kettilsson aldrig hade ersatt honom för den jord som Ragvald överlätit till honom i skifte, vilket är 5 örtugland jord i Vaskhus, 5 örtugland jord i Stensta (båda i Ytterjärna socken) och 1 öresland jord i Håknäs (nu i Överjärna socken). Ärendet rannsakades av en häradsnämnd bestående av häradshövdingen Anders Mattsson, riddaren Nils Gädda, Gudmund i Revlinge, Skäring Iliansson, Erik i Ånsta, Lars i Snesta, Johan i Oppeby, Hagbard i Åkra, Nils i Ökna, Ulf i Sättra, Martin i Segersta, Tomas i Klävsta och Peter i Gältsund. Nämnden fastslog att Ragvald Nilsson aldrig fått värdörar eller ersättning för jorden av herr Erik Kettilsson.

Utfärdarna beseglar.

Orig. på perg. (19,7 x 11,6 cm, uppveck 1,3 cm; 15 rader), Säfstaholmssamlingen, Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11941.

Tryckt: HSH 36, nr 14.

Om Anund Jonsson (Lejonansikte), Peter (Torstensson) Djäken (Schack av Skylvalla) och Ragvald Nilsson (Fargalt), se kommentar till DS nr 10340.

Om Erik Kettilsson (Puke) se SRM s. 29.

Angående häradshövdingen Anders Mattsson (Hålbönäsätten) se kommentar till DS nr 10526, och om riddaren Nils Gädda se ÄSF II, s. 44.

För egendomarna i Stensta, Vaskhus och Håknäs se DMS, Södermanland 2:6.

Om ortnamnet Gältsund se P.-A. Wiktorsson i Ortnamnssällskapets i Uppsala årsskrift 1985, s. 48 f.

Om medeltidsbrev i Säfstaholmssamlingen se H. Gillingstam i *Archivistica et mediävistica* (1956), s. 158–170.

Wi Anund Jonsson konungxdom hafuande a erligx oc welborins mantz Bo Jonssons drozste j Swerike væghna oc Pethar Diekn vndelaghman j Sudhermanna lande a herra Knut Karlssons riddara væghna kænnoamps medh thesso waro brefue at æpter thý ærliken man Ragwal Niclisson kærdehe a ræpsta thingeno som wi hioldom ij Nykøpunge / medh
5 almoghanom aff Rønahundare / arom æpter Gudz byrdh Mccclxxxprimo næsta manadaghen æpter octauam sancti Pethars oc sancti Pawals dagh apostla / at herra Erik Kættilsson honum nokot aldre fore gaff fore thessa jordh som han honum vplot j eno skipte swasom fæm ørthugland jordh j Waskusom / fæm ørthughland jordh j Stensta oc eet ørisland jordh j Haquones / Tha ransakathe hæradznæmpden swasom ær Andris Matisson hæradhøfthingen /
10 herra Niclis Gedda riddare, Guthmunder j Riflinge¹ / Skiæriong Yliansson, Erik ij Onastom², Laurins j Snedhastom³, Joan j Vppeby⁴, Hakbardh j Akrom⁵, Niclis j Øknum⁶, Wlff j Sætrom⁷, Martin j Sýarstom⁸, Thomas j Klæpsta⁹, Pethar j Geltasunde¹⁰ / oc vitnatho thet fore os liwslika at fornempde Ragwal Niclisson fik aldre wærdh ælla vidhergeldh aff herra Erik

2 vndelaghman] Bokstaven v överprickad. 12 Sýarstom] Bokstaven o svårläst i veck och ska möjligen läsas u.

¹ Revlinge i Tystberga socken. ² Ånsta i Lids socken. ³ Snesta i Råby socken. ⁴ Oppeby i Råby socken. ⁵ Åkra i Lästringe eller Runtuna socken. ⁶ Möjligen Ökna i Sättersta socken, se DMS, Södermanland 2:2, s. 273. ⁷ Sättra i Tystberga socken. ⁸ Segersta i Bålinge socken. ⁹ Klävsta i Tystberga socken. ¹⁰ Gältsund i Svårta socken.

Kættilssonj fore the forscripna jordh. Oc til thes bytighilsse hafuum wi war jncighle hær fore hængth. Datum anno, die et loco supradictis.

15

Sigillen saknas.

10446

1381 juli 9

Örebro

Lars Gerekesson återlämnar i öppet brev till Magnus Petersson dennes egendom i Folkavi, det vill säga 5 öresland jord i Norra Folkavi (i Kräcklinge socken) med alla tillagor. Jorden hade Magnus pantsatt till utfärdaren för 7 fat uppvägt järn som skulle överlätas i Arboga. Utfärdaren erkänner sig ha mottagit järnet så som Magnus lovat och med sina arvingar förklarar han Magnus och dennes arvingar fria från skuld för järnet och för jorden som de satt i pant samt fränsäger sig och sina arvingar alla anspråk på jorden i Folkavi.

Utfärdaren beseglar.

Orig. på perg. (24,6 x 11,3 cm; 11 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11942.

Regest: RPB nr 1605.

Om Lars Gerekesson (björnlår) som 1384 10/3 (SDHK nr 12716) är nämnd som häradshövding i Örebro, se ÄSF I, s. 18, samt J. E. Almquist, Lagsagor och domsagor i Sverige I (1954), s. 185.

Om egendomen i Folkavi, se brev 1381 5/1 (DS nr 10401) och 1385 20/5 (SDHK nr 12878).

Thæt · se allom mannom witerligheth thætta breff · hōra hælder se at jak Lauærindz Gerechoson kiænnēs medb thænna · mina opna brewe · hawa oplateth och anduardath · Magnus Pædherson sit gotz j Folkwi · swasum · ær · fæm øresland jordh j Norrafolkwi medb huswm aker och · ængh · och allom tillaghom nær by och fiærren ængo vndantakno hwilcha jordh han hafde mich panzæt fore · syw fat jarn ¹-sæt · och wæghin⁻¹ anduarda scolande jn til Arbughom · hwilchet · jarn jak kiænnēs mich redhelighæ hawa · opburith æfte thy han mich lowathe · Thy · later · jach och minæ arwa · fornæmpda Magnus och hans arwa · quitta · lædhughæ och løsa · vm thæt · jarn · och · the · fornæmpda · jordh · mich stoth til pant · fore thæt · fornæmpda jarneth · och · hawi aldre jach · macht · hælder minæ arwa · nokon thimæ hær æfte hindra hælder kwælia the · fornæmpda · jordh j Folkwi fore · Magnus · Pædherson · hælder hans arwom fore · the fornæmpda · syw fat jarn. Jn cuius rei testimonium sigillum meum presentibus est appensum. Datum Ørabro anno Domini M^occc^olxxx^oprimo, feria tertia proxima post octauam apostolorum · beati · Petri et Pauli in testimonium premissorum.

5

10

På baksidan: Laurencius Gerokoson · super Folkwj

1 Lauærindz] Bokstaven æ möjligen överstruken. 10 Magnus] Bokstaven a överprickad. 11 testimonium] testimonium utan avstävningstecken vid radskifte.

¹⁻¹ För uttrycket, som sannolikt är belagt tidigast i detta brev, jfr Söderwall, suppl.: sätia 9, 'inlägga, inpacka'.